

Marjamäen pappila

Etelä-Savon kulttuuriympäristötyöryhmä kiittää: Merkittävän rakennusperintökohteen pitkäjänteinen ja pohtiva pelastustyö, johon liittyy rakennuksen kunnostuksen lisäksi arvokkaan pappilakulttuurin henkiin herättäminen.

Pappilan julkisivussa on säilynyt empiren arkkitehtuurin piirteitä.

Pappilakulttuuria empiretyyliin

Marjamäen pappilan empiretyyliä edustava päärakennus rakennettiin vuosina 1850-51 Heinäveden kirkkoherran virkataloksi. Vuonna 1857 kirkkoherra muutti juuri valmistuneeseen Vahvalahden pappilaan ja Marjamäki oli kappalaisen pappilana aina 1950-luvulle saakka. Tämänkin jälkeen pappila oli asuinkäytössä kunnes 2000-luvun mittaan käyttö hiljeni. Pappilan nykyinen omistaja Tuula Paul osti kokonaisuuden seurakunnalta vuonna 2015. Rakennus oli jo hieman surullisessa kunnossa, mutta vesikatosta oli huolehdittu ja rakennuksessa oli korkea kivijalka, joten mahdollisuuksia talon kunnostamiseen oli.

”Tämä talo halusi tulla pelastetuksi”

Tuula Paulin tullessa ensimmäisen kerran katsomaan pappilaa oli piha kasvanut melkein umpeen. ”Kun päärakennus avautui puiden seasta, ajattelin että jos tuo voisi olla minun niin olisin maailman onnellisin ihminen”, Tuula kertoo. Rauhalliseksi ajateltu kunnostustöiden aloitus sai yllättäen vauhtia isosta vesivahingosta, jonka seurauksena mm. uudemmat seinäpinnat jouduttiin purkamaan. Lopulta oli hyvä, että muovit ja muut taloon sopimattomat pinnat tuli purettua heti, Tuula toteaa. Nyt sisätiloihin on palautettu alkuperäinen huonejako, sisäseiniä on pinnoitettu perinteisemmällä materiaaleilla, palautettu sisäovia ja kunnostettu lattioita. Täysin alkuperäisenäkin oli tiloja säilynyt, mm. kylmä porstua, jota Tuula Paul pitää suurella arvolla.

Kunnostustyö on edennyt puutarhaan ja seuraavaksi aloitetaan julkisivujen kunnostus ja maalaus. Pappila on koti, mutta sitä on avattu myös vierailijoille erilaisilla tapahtumilla ja myös juhlapaikkana. Tuula Paul pitääkin pappilan päärakennuksen kunnostamisen ohella tärkeänä säilyttää elävää ja historiasta ammentavaa pappilakulttuuria. Pappila kutsuu monenlaisia ihmisiä viihtymään.

Etene hitaasti ja pohtien, taloa kuunnellen

Vanhan talon kunnostuksen Tuula on kokenut opettavaiseksi prosessiksi. Oma tietämys vanhoista taloista on kasvanut koko ajan, kun paljon on tehty itsekkin. Kun on tehnyt rauhallisesti ja harkiten, ovat kustannuksetkin pysyneet hyvin kurissa. Hyvien asiantuntijoiden ja osajien löytäminen on ollut tärkeää. Ahkera täytyy olla, sitkeäkin, mutta talon kauneus ja historian tuntu kannustaa eteenpäin. ”Talo on neuvonut itse, miten se haluaa olla olemassa”, Tuula toteaa. Kunnostustöissä täytyy myös malttaa odottaa, kaikkea ei saa heti valmiiksi. Helpotusta ja turvaa tuo sen ymmärtäminen, että on vain yksi lenkki talon pitkässä historiassa: voi tehdä oman osansa, ja joskus joku muu jatkaa siitä eteenpäin. Pappilan suojelumerkinnän Tuula näkee positiivisena: apua ja neuvontaa on saatavilla, ja jos ehtoja joillekin toimenpiteille onkin, tietää että ne on perustellusti asetettu talon erityisarvon säilymisen takaamiseksi.

Mikä pappilassa on parasta? Tuula kertoo, että pappilan aikaansaama yhteys ihmisiin koskettaa, on ollut hienoa huomata, että pappila on tärkeä monille muillekin. Rakennuksen sydän on valoisa sali. ”Siellä istuessa on rauhan tyyssijassa.”

Valoisa pappilan sali kutsuu rauhoittumaan. Kuvat: Tuula Paul 2020.